

7.12.2016
ז' כסלו תשע"ז

לכבוד
חברי וחברות הכנסת
ירושלים

שלום רב,

הנדון: פרסום מלוא המידע על הצעת תקציב המדינה לשנים 2017-2018 לפני אישורו בכנסת

אנו פונים אליכם, חברי וחברות הכנסת, לקידום תהליך דמוקרטי, שקוף, הוגן ואחראי בהצבעה על תקציב המדינה לשנים 2017-2018.

"פורום דמוקרטיה פתוחה" פועל למען קידום דמוקרטיה, שקיפות ושיתוף ציבור מול הכנסת והממשלה. הוא כולל ארגונים מגוונים מהחברה האזרחית, בעלי אינטרסים דומים ושונים, העובדים יחד למען זכות שווה לקחת חלק בתהליך הדמוקרטי.

חוק תקציב המדינה עומד לקראת הצבעה בקריאה שנייה ושלישית, וגם השנה רב הנסתר בו על הגלוי. הצעת התקציב שמוגשת לכם, מפורטת עד לרמת "תכנית ראשית" בלבד וחסרה את המידע שמעניין לא פחות; מאחורי כל תכנית ראשית עומדות תקנות אינספור אך אתם לא תדעו מהן, למה הן מתייחסות ולאן בדיוק הולך הכסף. זאת משום שמשרד האוצר מסרב לפרסם את התקנות התקציביות לפני ההצבעה על חוק התקציב.

בעוד שלכנסת מוגשת הצעת התקציב עד לרמת פירוט של 6 ספרות (החברות הכחולות), בידי האוצר מצויה רמת פירוט גבוהה יותר של 8 ספרות. אלה הן התקנות התקציביות מהן יוצא הכסף בפועל. משרד האוצר מפרסם את פירוט התקנות התקציביות רק לאחר אישור התקציב בכנסת (החברות הירוקות). לפי נתוני מרכז המחקר והמידע של הכנסת, היחס בין מספר התכניות הראשיות בתקציב ומספר התקנות עומד על ממוצע של יותר מ-1 ל-7, ובתקציב לשנת 2016 הסתתרו 6,469 תקנות מאחורי 843 התכניות עליהן נערכה ההצבעה. מה יהיה השנה? לא תדעו אם לא תצביעו, כך אומרים נציגי הממשלה. ה"חתול" הזה נמצא "עמוק בשק" ואתם נדרשים, לשיטת האוצר, להצביע ולייצג אותנו הציבור בעיניים עצומות.

מדוע חשוב לדרוש שמשרד האוצר יפרסם את התקנות התקציביות לפני ההצבעה על התקציב?
כמה כסף בתקציב 2017-2018 יוקדש לסייעת שניה בגני ילדים? באיזה יישובים מתכננת הממשלה לבנות כיתות לימוד? מה תקציב תכנית "עיר ללא אלימות"? כמה כסף הממשלה תשקיע בטיפול בזיהום אויר בחיפה? האם תפותח תחבורה ציבורית בפריפריה? האם יתווספו מיטות אשפוז חדשות למערכת הבריאות?

לשאלות האלה ולרבות אחרות לא ניתן למצוא מענה מספק בהצעת התקציב שהוגשה לחברי הכנסת. התשובות מוחבאות בתקנות, והתקנות אינן מפורסמות, למרות שהן כבר נמצאות בידי אגף התקציבים.

בלי מידע לא ניתן לייצג את הציבור נאמנה.

מידע הוא הבסיס לחקיקה. ללא מידע לא ניתן לבסס את היכולת להכריע. חברת כנסת המצביעה בעיניים עצומות, עיוורת בעל כורחה לתפקידה ולאחריותה כלפי ציבור מצביעה. כך קבע בית המשפט העליון לעניין עיקרון ההשתתפות של חברי הכנסת: "העם בחר את נציגיו. הנציגים פועלים בבית המחוקקים. חבר-הכנסת הוא "יחידה חוקתית"... הוא מציע הצעות; יש לו נגישות להליכי הבית; הוא משתתף בדיון. ניתנת לו האפשרות המעשית לגבש את רצונו. על **יסוד המידע הנמסר לו** הוא מביע את עמדתו ומנסה לשכנע את חבריו"¹ (ההדגשה אינה במקור). עוד קבע בג"ץ לעניין עיקרון זה: "עיקרון זה פותח בפסיקה כך שאינו מתמצה אך במתן אפשרות פיסית לחברי הכנסת להשתתף בהליך החקיקה, אלא כולל אף את האפשרות המעשית לגבש עמדה מושכלת ביחס להצעת החוק"².

כבר שנים שההצבעה על התקציב אינה נעשית כשמלוא המידע חשוף לחברי הכנסת המצביעים. זה הזמן לשנות, זה הזמן לדאוג לבוחרים ולייצג אותם נאמנה בהצבעה על תקציב המדינה. עליכם לדאוג שכספו של הציבור ישרת את המטרות החשובות לו, המטרות לשמן בחר בכם ובכן.

אנו קוראים לכם, נבחרי הציבור, לדרוש מאגף התקציבים את מלוא המידע על אופן הקצאת הכספים בהצעת התקציב על מנת שתוכלו להצביע ולהכריע בעניין התקציב בעיניים פקוחות.

¹ בג"ץ 5131/03 ח"כ ליצמן נ' יושב-ראש הכנסת, פ"ד נט(1) 577 (2004)

² בג"ץ 6133/14 גורביץ טניה ואח' נ' כנסת ישראל [פורסם בנבו] (23.6.2015)

בברכה,

איגוד האינטרנט הישראלי | אמונה | האגודה לזכויות האזרח בישראל | ההסתדרות הרפואית
בישראל | המרכז הישראלי להעצמת האזרח | המרכז לקידום מעמד האישה | המשמר החברתי |
הסדנא לידע ציבורי | התאחדות הסטודנטים והסטודנטיות בישראל | התאחדות התעשיינים
בישראל | התנועה לאיכות השלטון | התנועה לחופש המידע | חיים וסביבה | ויצו | יוזמות קרן
אברהם | כוח לעובדים | להב | מנהיגות אזרחית | מרכז השלטון המקומי | נעמת | סיכוי | ער"ן |
שדולת הנשים בישראל | שקיפות בינ"ל-ישראל | שתיל

העתק

עו"ד אייל ינון, יועמ"ש הכנסת

ליצירת קשר:

עו"ד חן שמילו – ההסתדרות הרפואית chen@ima.org.il, 054-5424073